

[Təhsil Nazirliyi](#) və [Lent.az](#) informasiya agentliyinin birgə layihəsi olan və "2007-2015-ci illərdə Azərbaycanın xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Programı" təqaüdcülərini tanıdan "Gələcəyin uçuş formulu" layihəsinin budəfəki qonağı Böyük Britaniyanın Heriot-Vat Universitetinin tələbəsi Samir Məmmədovdur.

Xaricdə təhsil üzrə Dövlət Programının təqaüdcüsü S.Məmmədov Böyük Britaniyanın Heriot-Vat Universitetində tətbiqi robototexnika ixtisası üzrə magistratura səviyyəsinə təhsilini davam etdirir. Həmin müəssisəni təqdim edirik.

- Xaricdə təhsil sizə nə verir? Ümidlərinizi doğruldurmu?

- Bəli, xaricdə təhsil ümidlərimi doğruldur. Çünki təhsil aldığım müddətdə xaricdə təhsilin kifayət qədər üstünlüklərini və faydalarını gördüm. Burada təhsil aldığım qəza zamanı informasiyanı, biliyimi sürətlə artırmaq deyil, bilərəm. İldə etdiyim akademik bilikliyə, praktiki təcrübələrə çox razıyam.

Bundan əlavə, xaricdə təhsilin sosial və maddəni həyatımdakı müsbət təsirlərini də hiss etməyə mümkün deyil. Artıq daha asan qəbildə yeni mühitə, yeni insanlara, yeni maddəniyyətə uyğunlaşa bilirəm.

- Fərqli ölkə və təhsil mühitini gördükdən sonra oxuduğunuz ali məktəbdən yəni dəyərsizini arzulayırdınız?

- Bakalavr səviyyəsinə Azərbaycanda bitirdiyim üçün ölkəmizdəki təhsil sistemində kifayət qədər məlumatlıyam. Bu məlumatları əsaslanaraq onu deyilərəm ki, buradakı təhsil sistemi ilə ölkəmizdəki təhsil sistemi kifayət qədər fərqlənir.

Əvvəl təhsil aldığım ali məktəbdə dəyərsizliyi istədiyim önməli cəhətlərdən biri universitet daxilində təhsilin idarə edilməsi sistemidir. Məncə, bu sahədə tələbənin müəllimdən asılılığı minimum həddə endirilməlidir. Yeni sistem təhsil müddəti ərzində tələbənin müstəqil araşdırma və öyrənməyə verdiyi formalaşdırılmalıdır. Burada tələbənin gələcək elmi araşdırmalarına və fəaliyyətinə böyük kömək edənlər əməliyyatdır. Bundan başqa, nəzəri dərslərin praktiki dərslərlə paralel qəbildə aparılmasına istərdim. Çünki, praktikasız nəzəri dərslərlə tələbənin tədris olunan fənnin elm haqqında ancaq "kağız üzərində mövcuddur" təəssüratı yaradılır və "gələcək i fəaliyyətində lazımlı olmayacaq" düşüncəsi formalaşdırılır. Bu da son nəticədə tələbənin öyrənməyə fənnə qarşı soyuqluq və biganəlik yaradır.

- Təhsil aldığınız ölkədə Azərbaycanla bəli hansı materiallar aparmısınız?

- Bura Təhsil Nazirliyi tərəfindən verilən materiallar - "Azərbaycanın Etnik Turizmi", "Azərbaycanın nəvələri Sənətçisi" və digər kitablar gətirdim. Bunlardan əlavə, Azərbaycanın müstəqillik illəri ərzində müxtəlif sahələrdə - idmanda, incəsənətdə, sənayedə ildə etdiyi nailiyyətləri özündə əks etdirən kiçik kitabçalar və dövlət rəmzlərində nümunələr gətirdim.

- Azərbaycan gələcəyini, ölkəmizdəki dostları, həmyaşıdları, nə demək istərdiniz?

- Azərbaycan gələcəyini onu demək istərdim ki, heç vaxt nəyinsə, xüsusilə oxumaq, öyrənməyin gələcək olduqunu düşünməsinlər. Öncə dediyim kimi, tədris olunan hər hansı bir fənnə "gələcək də lazımlı olmayacaq" düşüncəsi ilə yanaşmasınlar. Çünki tədris olunan bütün fənlər gələcək i fəaliyyətində və ya elmi araşdırmalarda lazımlı olacaq. Qarşınıza məqsəd qoyun və həmin məqsədə çatmaq üçün hər gün az da olsa, yeni bir şey öyrənin.

- Oxuduğunuz ali məktəbdə müəllim-tələbə münasibəti necədir?

- Oxuduğum universitetdə müəllim-tələbə münasibəti çox yüksək səviyyədədir. Müəllimlərimiz tələbələri qarşı çox təvazökar, səmimi, gülürlü, zərəfatçıl olmalarını fərqlənir. Burada müəllimlərlə tələbələr arasında sadəcə yüksək ixtisaslı kadrlar kimi yetişdirilməsi üçün deyil, eyni zamanda müstəqil fəaliyyət kimi formalaşmasında mühüm rol oynayrlar. Müəllimlərimiz bizi dərindən dost olmağa çalışırlar. Kiçik, çox da önməli olmayan problemimizdə olsa, vaxt ayıraraq qulaq asaraq fikrimizə mübadilə edir və məsləhətlərini verirlər. Bütün bunları da tələbə ilə müəllim arasında səmimiyyətin və dostluğun yaranmasına gətirib çıxarır.

- Universitetdə cənab tələbələrin münasibətdən razısanız?

- Bəli, çünki tələbələri müəssisədə çox razıyam. Bizim universitetdə dəmək olar ki, dünyanın hər yerində, müxtəlif millətlərdən tələbələri və müəllimləri görmək olar. Bu səbəbdən uzun illərdə universitetimizdə çoxmüdəniyyətli mühit formalaşmışdır. Bu da çünki tələbənin mühitə asanlıqla uyğunlaşmasına yardımçı olur.

- Xarici ölkədən Azərbaycan təhsilini necə görürsünüz?

- Fikirlənməli ki, Azərbaycan təhsil sisteminin üstünlükləri ilə yanaşı, müəyyən çatışmayan cəhətləri də var. Məsələn, ölkəmizdə təhsil sistemi siyasəti, nəzəriyyə üzrində qurulub. Tələbə universiteti bitirdikdən sonra güclü nəzəri bilikliyə sahib olsa da, bu bilikliyi praktikada necə tətbiq edəcəyi haqda demək olar ki, məlumatsız olur. Vəvidə qeyd etdiyim kimi, bu səbəbdən praktiki dərslər saatları artırılasın? arzu edərdim.

Bunlardan əlavə, ölkəmizdə təhsilin idarə edilməsi sistemi Böyük Britaniya ilə müqayisə olunduqda, tamamilə fərqli fərqlilənməz. Əlverişli qarşılaşırıq. Böyük Britaniya təhsil sistemində tələbənin müəllimdən əsaslı minimum səsverməyə məcbur deyil. Burada mövcud olan təhsil sistemi təhsil müddəti üzrində tələbədən müstəqil araşdırma, öyrənməyə qabiliyyətli formalaşdırır. Bu səbəbdən ölkəmizdəki təhsil ocaqlarında tələbələri daha çox müstəqil işlərin verilməsinə təşviq edərək, bununla da tələbədən müstəqil araşdırma, öyrənməyə vərdirilən formalaşacaq və tələbənin gələcək elmi araşdırmaları üçün və fəaliyyətində böyük dönüşə yaranacaq.

- Çətinlikləriniz varmı?

- Tələbələri yeni mühitə düzəldəndə hər bir insan müəyyən müddət çətinlik çəkir. İlk dövrlərdə müəyyən çətinliklərim oldu və zamanla bunların öhdəsindən gəlirdim.

Bu bunlara misal olaraq, ünsiyyət zamanı yerli şəhərin çətin başa düşülən aksentinin olması və gününəli gününəli sayın ölkəmizlə müqayisədə azlığı göstərmə, belə hava şəraiti istəməz insanın həvaləruhiyyəsinə təsirsiz ötürülmə. Lakin zaman ötdükcə bu kimi müvəqqəti çətinliklər də öz həllini tapdı.

- Asudə vaxtınızda nə ilə məşğul olursunuz?

- Asudə vaxtlarımda adətən, yeni qazandığım dostlarla vaxt keçirirəm. Müxtəlif mədəniyyətli şəxslərlə olan bu insanların ünsiyyətində olmaq çox maraqlıdır. Həftə sonları isə siyasətə şəhərin gəzməli, görməli yerlərində gedirəm. Bəzən də maraqlı kino olanda, onu qaçırmamağa çalışıram. Həmçinin, mütəmadi olaraq idmanla məşğul oluram.